1. 1. Застосування Правил

1.1.1 Ці Правила поширюються на перевезення вантажів наливом залізницями України і є обов'язковими для працівників залізничного транспорту, відправників і одержувачів, підприємств, організацій, громадян, а також для транспортно-експедиційних підприємств, які обслуговують відправників і одержувачів. Правила погоджені Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерством екології та природних ресурсів України, Державним комітетом з питань технічного регулювання та споживчої політики, Державним комітетом України з нагляду за охороною праці.

1.1.2 Терміни, що використовуються в цих Правилах, мають таке значення: аварійна картка - документ установленої форми, що регламентує первинні оперативні дії працівників залізничного транспорту та спеціальних формувань, причетних до ліквідації наслідків аварійних ситуацій з небезпечними вантажами при перевезенні їх магістральним залізничним транспортом; аварійна ситуація - умови, які відмінні від умов нормального перевезення вантажів, пов'язані із загоранням, витіканням, розсипанням небезпечного вантажу, пошкодженням тари або рухомого складу з небезпечним вантажем і які можуть призвести чи призвели до вибуху, пожежі, отруєння, опромінення, опіків, захворювання, обмороження, загибелі людей і тварин, небезпечних для природного середовища наслідків, а також випадки, коли в зоні аварії на залізниці виявилися вагони, контейнери або вантажні місця з небезпечними вантажами; вагон бункерного типу (далі - бункерний напіввагон) - вантажний вагон, призначений для перевезення наливних вантажів, кузов якого складається з декількох вертикальних бункерів; вагон спеціальний (спеціалізований) - вагон, що має спеціальну конструкцію, пристрої та устаткування і призначений для перевезення однієї або кількох груп вантажів, які близькі за своїми властивостями; вагон-цистерна (далі - цистерна) - вагон, призначений для перевезення рідин, скраплених газів, порошкоподібних сипких вантажів, у якого кузовом вагона є спеціальний резервуар (котел) циліндричної або іншої форми; вантаж наливний - вантаж у рідкому стані, який перевозиться наливом у цистернах, бункерних напіввагонах і контейнерах-цистернах; вантаж небезпечний - речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей, тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань у встановленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину віднесено до одного з класів небезпечних речовин; випробувальний надлишковий тиск - максимальний надлишковий тиск усередині цистерни при її випробуванні; запірно-пломбувальний пристрій (ЗПП) - пломба в єдиній конструкції з пристроєм для пломбування; контейнер-цистерна (танк-контейнер) - спеціалізований контейнер з герметичною ємкістю для рідин, газів, порошкоподібних або сипких

вантажів, що не злежуються, конструкція якого складається з двох основних частин: каркаса, обладнаного верхніми і нижніми кутовими фітингами, і цистерни або цистерн, які закріплені в каркасі, а також арматури; цистерна (частина контейнера-цистерни) - ємкість з арматурою (люки, запобіжні пристрої, труби, затвори, кришки і т.ін.), призначена для перевезення вантажу; легкозаймисті рідини - рідини, які здатні займатися від короткочасної (до 30 сек) дії джерела запалювання з низькою енергією (полум'я сірника, іскра, тліюча сигарета і т.ін.); максимальний допустимий робочий надлишковий тиск - надлишковий тиск, який не повинен бути перевищений при експлуатації цистерни або контейнера-цистерни; незаповнений об'єм - частина повної місткості цистерни, не заповнена рідиною, що перевозиться, виражена у відсотках від місткості; номер ООН - порядковий номер, наданий небезпечному вантажу або групі подібних за властивостями небезпечних вантажів на основі Рекомендацій Комітету експертів Організації Об'єднаних Націй з перевезення небезпечних вантажів (документ ST/SG/AC.10/1/ Rev./10).

1.1.3 Вантажі, що перевозяться наливом, поділяються на безпечні, які транспортуються з дотриманням загальних умов, і небезпечні (ГОСТ 19433-88 "Грузы опасные. Классификация и маркировка"), для яких, крім загальних, повинні виконуватися також спеціальні умови, що передбачаються цими Правилами.

1.1.4 До перевезення залізницями наливом приймаються вантажі, зазначені в Алфавітному покажчику (додаток 1). Якщо перевезення окремих вантажів не може бути здійснено з дотриманням цих Правил, вони можуть перевозитися з дозволу Державної адміністрації залізничного транспорту (Укрзалізниці), яка визначає умови перевезення на підставі клопотання міністерства, до якого належить підприємство-відправник, або на підставі клопотання самого підприємства-відправника, що не має відомчої підпорядкованості, з наданням характеристики вантажу, державного стандарту, або технічних умов на продукцію та аварійної картки на небезпечний вантаж за відповідною формою (додаток 1 до пункту 4.3 Правил безпеки та порядку ліквідації наслідків аварійних ситуацій з небезпечними вантажами при перевезенні їх залізничним транспортом, які затверджені наказом Міністерства транспорту України від 16.10.2000 № 567, зареєстровані в Міністерстві юстиції 23.11.2000 за № 857/5078), підписаних керівником підприємства та завірених печаткою. Отруйні речовини перевозяться при наявності дозволу Міністерства екології та природних ресурсів України (далі - Мінекоресурсів) в установленому порядку згідно з чинним законодавством. У разі відсутності в Алфавітному покажчику найменування небезпечних наливних вантажів, але подібних за своїми хімічними властивостями або характером небезпеки вантажам, зазначеним у ньому, такі вантажі перевозяться на умовах, визначених відправником. У графі накладної "Назва вантажу" відправник повинен зазначити його назву згідно зі стандартом або технічними умовами, а також зробити відмітку "Вантаж перевозиться на умовах …(зазначити назву вантажу, до якого прирівнюється даний вантаж відповідно до Алфавітного покажчика). У разі відсутності аварійної картки на вантаж вона

розробляється відправником за відповідною формою та додається до перевізних документів, про що в них проставляється відмітка. У разі відсутності аварійної картки на вантаж вона розробляється відправником за відповідною формою та додається до перевізних документів, про що в них проставляється відмітка ,,Аварійна картка додається

1.1.5 Рідкі вантажі наливом в цистернах, контейнерах-цистернах і бункерних напіввагонах до перевезення в прямому змішаному сполученні не приймаються.

1.1.6 Перевезення небезпечних вантажів у країни, залізниці яких є учасницями "Соглашения о международном железнодорожном грузовом сообщении (СМГС)", здійснюється відповідно до "Правил перевозок опасных грузов (Приложение 2 к СМГС)", до країн-учасниць Співдружності і країн Балтії - "Правил перевозок опасных грузов по железным дорогам (Москва, Транспорт, 1996г)", в інших випадках - міжнародних угод.

1.1.7 Згідно з Законами України "Про страхування" та "Про перевезення небезпечних вантажів" відправник, одержувач та перевізник зобов'язані здійснювати в установленому порядку страхування відповідальності на випадок настання негативних наслідків при перевезенні небезпечних вантажів відповідно до Порядку і правил проведення такого страхування, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2002 №733.